

KULTAHAMSTERIN HOITO JA KÄSITTELY

Tämä ohje on Eettisen Eläinkaupan sertifikaattiliikkeen jakama lemmikkieläimen hoito- ja käsittelyohje. Tässä ohjeessa kuvataan kultahamsterin tärkeimmät hoito-ohjeet. Lajia kutsutaan lemmikkiharrastajapiireissä myös nimillä syyrianhamsteri ja syyrialainen hamsteri. Laajempien hoito-ohjeiden hankkiminen tuoreista alan lehdistä ja kirjallisuudesta tai luotettavilta, esimerkiksi lajiyhdistysten ylläpitämillä nettisivustoilta on suositeltavaa. Kaikkeen tietoon tulee kuitenkin suhtautua kriittisesti.

Elinikä ja aikuiskoko

Kultahamsterin keskimääräinen elinikä on noin 2 vuotta, ja eliniän normaali vaihteluväli on noin 1,5 - 3 vuotta. Täysikasvuinen kultahamsteri painaa noin 100-150 grammaa. Näyttelyitä varten kasvatetut yksilöt saattavat painaa jopa 200 grammaa.

Sukukypsyyksiä

Naaras tulee sukukypsäksi 28-31 vuorokauden iässä, uros 42-56 vuorokauden ikäisenä. Eri sukupuolet tulee erottaa ennen sukukypsyyksiä vahinkopoikueiden välttämiseksi.

Naaras on liian nuori astutettavaksi ennen neljän kuukauden ikää. Ensisynnytyksen on tapahduttava ennen 10 kuukauden ikää.

Sosiaaliset vaatimukset

Kultahamsteri on erakko, jota ei saa pitää lajitoverin seurassa vieroituksen jälkeen.

Kultahamsteria ei saa pitää samassa asumuksessa muunlajisten eläinten kanssa.

Kultahamsterin pitopaikka ja tilavaatimukset

Kultahamsterin pitopaikka ei saa olla suorassa auringonvalossa tai lämpöpatterin lähellä eikä vedossa, esimerkiksi ikkunan luona. Huoneilman suosituslämpötila on 20-23 °C. Lämpötila ei saa koskaan nousta korkeammaksi kuin 27 °C, koska kultahamsteri saa herkästi lämpöhalvauksen tätä korkeammassa lämpötilassa.

Huoneilman suositeltava suhteellinen kosteus 45-65 %.

Valo-hämärärytmi 12/12 - 10/14 h.

Kultahamsteri on eläin, jolle asumuksen pinta-ala on korkeutta tärkeämpi. Kultahamsteri kuitenkin käyttää useampaa kerrosta, jos sille tarjotaan sopiva luiska, jota pitkin kiivetä ylemmälle tasolle. Hamsteri tarvitsee runsaasti tilaa voidakseen liikkua ja käyttäytyä normaalisti. Lisäksi riittävä mahdollisuus liikkua suojaa hamsteria suolisto-ongelmilta.

Kultahamsteri on erakko, jota ei saa pitää ryhmässä. Kultahamsterille sopiva asumus on lasinen terraario, jonka kansi on mieluiten verkkoa. Myös reikäpelti käy, kunhan ilmanvaihto pysyy riittävänä. Kannen on oltava niin painava, ettei hamsteri hypätessään pääse livahtamaan sen alta. Terraario voi myös olla sivusta avattava liukuovellinen.

Kultahamsteria voidaan pitää myös häkissä, jonka pinnaväli on korkeintaan 7 mm. Jos häkissä on muovinen alaosa, on otettava huomioon, että kultahamsteri saattaa jyrsiä muoviseinän puhki ja karata.

Häkin tai terraarion pohjan vähimmäispinta-ala 0,36 m² (esim. 90 x 40 cm). Korkeuden tulee olla vähintään 30 cm. Pohjapinta-alasta voidaan kompensoida 10 % (0,036 m²) yhdellä tai kahdella kiipeilytasolla. Tasojen yhteenlasketun pinta-alan tulee olla vähintään 20 % vähimmäispinta-alasta (0,072 m²). Asumuksen korkeuden tulee tällöin olla 1,5 kertaa vähimmäiskorkeus (45 cm).

Asiakasohje versio 6: Kultahamsterin hoito 24.7.2020

Hamsterin asumuksessa tulee olla suojapaikkoja, esimerkiksi pesälaatikko tai matala katos ja lisäksi liikkumatilaa. Pesälaatikko ei saa viedä enempää kuin 1/3 häkin pohjan pinta-alasta. Pesälaatikon tai katoksen katon tulee olla tasainen ja niin tukeva, että se kestää hamsterin painon.

Suojapaikkojen lisäksi hamsterille tulee tarjota virikkeitä, kuten jyrsimisoksia, kiipeilytaso, putkia tms.

Jos virikkeet ovat muovia, on tarkkailtava, ettei hamsteri jyrsi niitä. Hamsteri saattaa saada jyrsiessään muovinpaloja elimistönsä. Jos hamsteri jyrsii muovista virikettä, se on poistettava ja korvattava muusta materiaalista valmistetulla virikkeellä. Virikkeiden jyrsiminen saattaa olla merkki siitä, että hamsterilla ei ole riittävästi virikkeitä tai että virikkeet eivät ole hamsterille sopivia.

Jos juoksupyörää käytetään virikkeenä, sen tulee olla kiinteäseinäinen ja halkaisijaltaan vähintään 28 cm. Liian pienen juoksupyörän aiheuttamat virheasennot voivat vaurioittaa hamsterin selkärankaa.

Kultahamsterille tulee tarjota myös pesäntekotarvikkeita. Pesäntekotarvikkeiksi sopivat muun muassa heinä, ns. ekokuitu ja talous- tai wc-paperisilppu. Pesän tekeminen lisää hamsterin turvallisuudentunnetta. Sulamaton pesävanu ei sovi pesäainekseksi, koska hamsteri saattaa saada sen syömisestä suolistotukoksen.

Hamsterilla tulee olla myös mahdollisuus kaivautua ja tehdä pesä kuivikkeisiin.

Virikkeet ja koriste-esineet eivät saa olla myrkyllistä materiaalia, koska kultahamsteri saattaa nakertaa niitä. Niissä ei myöskään saa olla sellaisia koloja, joihin eläin voi juuttua. Mitään painavaa esinettä, esim. keraamista ruokakuppia, pesämökkiä tai virikettä, ei saa asettaa kuivikekerroksen päälle. Kultahamsteri voi kaivaa paksuun kuivikekerrokseen niin suuren kolon, että esine romahtaa sen päälle, jolloin eläin voi vahingoittua. Kultahamsteri voi myös jäädä loukkuun esimerkiksi alassuun käännetyn keraamisen ruokakupin tms. alle.

Pesämateriaalista ei saa irrota kuituja, jotka voivat kietoutua hamsterin vartalon tai varpaiden ympärille.

Juoksupalloa ei suositella virikkeeksi, koska hamsteri ei voi itse säädellä rasituksen kestoa.

Häkin tai terraarion tulisi olla mieluiten edestä avattava, koska hamsteri vaistomaisesti säikkyi ylhäältä lähestyvää liikettä.

Nuoret kultahamsterit ovat vilkkaita ja hyppiviä. Niillä on oltava mahdollisuus liikuntaan, jotta niiden luusto ja lihaksisto kehittyisivät normaalisti. Myös aikuiset kultahamsterit tarvitsevat liikuntaa pysyäkseen hyväkuntoisina. Tämän vuoksi häkissä on oltava riittävästi vapaata lattiapinta-alaa. Hamstereiden tulee päästä jaloittelemaan asumuksen ulkopuolelle useita kertoja viikossa, mieluiten päivittäin. Jaloittelun tulee tapahtua valvotusti ja jaloittelupaikan tulee olla turvallinen; hamsteri ei saa päästä jyrsimään esimerkiksi sähköjohtoja tai huonekasveja.

Jaloittelualueella tulee kuitenkin olla runsaasti kultahamsterille sopivia piilopaikkoja. Kultahamsteri on pieni ja erittäin nopea ja katoaa helposti. Turvallisinta on antaa hamsterin jaloitella valvotusti pienjyrsimiselle tarkoitettuun aitaukseen.

Kultahamsteri on aktiivisimmillaan yöaikaan, joten suositeltavin jaloittelu-aika on ilta.

Kultahamsterin jaloittelu aloitetaan noin kahden kuukauden iässä. Tätä ennen se on vielä liian arvaamaton käyttäytymiseltään. Nuoren kultahamsterin voi päästää jaloittelemaan, kun sen fyysiset kyvyt ovat kehittyneet ja käyttäytyminen on tasoittunut.

Kuivikkeet

Kuivikkeeksi käy kutterinpuru, lehtipuuhaake tai muu pehmeä, pölyämätön ja imukykyinen kuivikemateriaali. Sahajauho ei sovellu kuivikkeeksi hienojakoisuutensa vuoksi. Hienojakoinen pöly voi tunkeutua hengitysteihin ja tukkia suun ja sieraimet. Kuivikkeet on vaihdettava niin usein, etteivät ne rupea haisemaan. Haju on merkki haitallisen korkeasta ammoniakkipitoisuudesta, mikä vaurioittaa kultahamsterin hengityselimistöä ja altistaa sitä sairauksille, esimerkiksi hengitystieinfektioille. Lisäksi kosteat kuivikkeet tarjoavat hyvän kasvualustan mikrobeille. Kultahamsterin lepopaikan, esim. pesälaatikon, kuivikkeet voidaan tarvittaessa vaihtaa useammin.

Asiakasohje versio 6: Kultahamsterin hoito 24.7.2020

Kuiviketta tulee olla niin paksulti, että hamsteri voi kaivautua siihen ja halutessaan tehdä pesän kuivikkeen sisään.

Kultahamsterin asumus puhdistetaan pääsääntöisesti vedellä. Jos pesuainetta kuitenkin käytetään, sen tulee olla mietoa ja hajustamatonta. Pesuaine tulee huuhdella huolellisesti pois.

Kultahamsterilla voi pitää erillistä wc-astiaa, jota se yleensä oppii käyttämään.

Ruokinta

Kultahamsteri on sekasyöjä, joka tarvitsee monipuolisesti sekä kasvi- että eläinkunnan tuotteita. Hamsteri syö lyhyin väliajoin. Tämän vuoksi sillä on oltava jatkuvasti saatavilla hyvälaatuista hamstereille tarkoitettua siemensekoitusta tai täysravintopellettejä joko ruokakupissa tai pesämökissä tms. varastossa. Lisäksi keräily ja hamstraaminen, joka on hamsterille lajityypillistä toimintaa, edellyttää, että ruokaa on jatkuvasti saatavilla. Siemenseoksen lisäksi hamsterilla voi olla tarjolla jatkuvasti myös esimerkiksi jyvätankoja tai kuivaa leipää, jotka toimivat ravinnon lisäksi virikkeenä eläimelle.

Kaikilla hamstereilla on suuret poskipussit, joita ne käyttävät ruoan kuljettamiseen.

Kultahamsterin tulee saada muutaman kerran viikossa tuoretta ruokaa kuten vihanneksia ja juureksia. Tuoreruokaa annetaan sen verran kuin hamsteri jaksaa kerralla syödä.

Kultahamsterin tulee saada pari kertaa viikossa proteiinipitoista ravintoa kuten pieniä määriä vähärasvaista lihaa tai munankeltuaista.

Kultahamsterille ei saa antaa sokeripitoisia ruokia, kuten makeita hedelmiä ja vihanneksia tai marjoja. Hamstereille kehittyy herkästi diabetes sokeripitoisen dieetin seurauksena.

Hamsterille ei tule tarjota ruokia, jotka voivat tarttua sen poskipusseihin. Tällaisia ovat esimerkiksi sitkeät ja ohuet hedelmien tai vihannesten kuoret. Tämän vuoksi esim. tomaatti on tarjottava kuorittuna.

Jos hamsterin havaitaan varastoineen ruokaa piilopaikkaan, ruokakuppiin ei ole tarpeen lisätä ruokaa. Hamsterin pesäkoppi tulee tarkistaa säännöllisesti. Pilaantunut ruoka poistetaan. Pesäkoppiin varastoitu ruoka saattaa esimerkiksi kostua tai homehtua.

Kultahamsterilla on avojuuriset hampaat, jotka kasvavat jatkuvasti. Tämän vuoksi ne tarvitsevat jysyttävää, esimerkiksi kuivattua täysjyväleipää tai näkkileipää ja lehtipuiden oksia.

Kultahamsterilla on tavallisten ulostepapanoiden ohella pehmeämpiä vitamiinipitoisia papanoita. Nämä kultahamsteri syö yleensä suoraan peräaukon suulta. Papanoiden syöminen on eläimen hyvinvoinnin kannalta olennaista eikä sitä tule estää. Kultahamsteri saa tällä tavoin mm. tarvitsemiaan B- ja K-vitamiineja. Tavalliset ulostepapanat hamsteri jättää syömättä.

Hamsterilla tulee olla jatkuvasti saatavilla vettä. Vesi vaihdetaan ja vesipullo puhdistetaan päivittäin. Vesipullon toimivuus tulee varmistaa päivittäin.

Hamsteri voi kaivaessaan peittää vesipullon niin, että vesi pääsee valumaan kuivikkeisiin. Tällöin mätät kuivikkeet on poistettava mahdollisimman pian ja vesipullo täytettävä uudelleen.

Ruokakuppi puhdistetaan vedellä vähintään kerran viikossa, tarvittaessa useammin.

Kultahamsterin totuttaminen uuteen kotiin

Hamsteri kannattaa laittaa terraarioonsa kuljetuslaatikossa, jossa se on tullut kotiin. Näin hamsteri pääsee vähitellen tutustumaan uuteen ympäristöön. Uudessa kodissa häkin katto kannattaa aluksi peittää osittain esimerkiksi kankaalla tai sanomalehdellä. Tämä luo turvallisuuden tunnetta, koska saaliseläimenä kultahamsteri vaistomaisesti pelkää ylhäältä avoimia paikkoja. On kuitenkin varauduttava siihen, että kultahamsteri saattaa repiä häkkiä peittävää materiaalia. Ensimmäisen illan kultahamsterin kannattaa antaa olla rauhassa ja tutustua uuteen ympäristöön. Seuraavana

päivänä voi laittaa käden häkkiin ja antaa hamsterin tulla vähitellen nuuskimaan kättä. Kultahamsteria voi koskea ja sitä voi houkutellessa ottamaan makupaloja kädestä. Parin päivän kuluttua kultahamsterin voi ottaa varovaisesti syliin. Tutustumisen on kuitenkin aina edettävä eläimen ehdoilla. Kultahamsterin jahtaamista kiinni otettaessa tulee välttää. Tottumattoman käsittelijän on hyvä istua lattialla kultahamsteria pidellessään, jotta se ei mahdollisen vahingon käydessä putoa korkealta. Kun on kyse poikasista, kannattaa varmistaa, ettei juomapullo ole liian korkealla.

Kultahamsterin voi päästää jaloittelemaan, eläimestä riippuen, viimeistään parin viikon kuluttua siitä, kun se on kunnolla totunut uuteen kotiinsa.

Käsittely

Kultahamsteri on hämäräeläin, joka on aktiivisimmillaan aamu- ja iltahämärissä. Kultahamsterin häkissä on oltava suojainen, hämärä nukkumapaikka, esimerkiksi pesälaatikko. Nukkuvan kultahamsterin häiritsemistä tulee välttää. Säännöllisestä vuorokausirytmistä on huolehdittava valaistuksen vaihtelun avulla.

Kultahamsteri vahingoittuu herkästi, jos sitä käsitellään varomattomasti. Tämän vuoksi pienten lasten ei tule käsitellä kultahamsteria ilman aikuisen valvontaa.

Kultahamsteria tulee käsitellä rauhallisin ja hellävaraisin, mutta varmoin ottein. Hamsteria lähestytään rauhallisin liikkein suoraan edestäpäin. Nopea liike ylhäältä tai sivulta voi säikäyttää hamsterin. Käsiteltäessä on varmistettava, ettei eläin pääse putoamaan. Hamsterin kyky hahmottaa etäisyyksiä on heikko, joten on varottava, ettei hamsteri pääse hyppäämään korkealta. Hamsteri saattaa pudotessaan vahingoittua pahasti.

Kultahamsteri nostetaan viemällä kädet sen jalkojen alle. Poikaset voidaan nostaa myös yhdellä kädellä ”poimimisotteella” viemällä käsi eläimen vartalon ja jalkojen ympärille. Käsittelemään tottumaton hamsteri voidaan houkutellessa tai ohjata esimerkiksi virikeputkeen. Hamsteria ei saa pakottaa paikoilleen puristamalla sitä nyrkkiin.

Hamsteria on turvallisinta kantaa virikeputkessa tms. Kesyä hamsteria voidaan kantaa kämmenen muodostamassa kupissa. Näin kannettaessa hamsteri on luontaisessa asennossaan ja sillä on ”maata jalkojensa alla”, mikä saa sen tuntemaan olonsa turvallisiksi.

Kantavan hamsterin nostamista tulee välttää kantoajan viimeisellä kolmanneksella.

Hamsteria ei tule jahdata kiinni otettaessa. On tärkeää, että hamsteri tuntee olonsa turvallisiksi, kun sitä käsitellään.

Jos hamsteri on sairas tai sillä on kipuja tai se tuntee olonsa uhatuksi, se voi purra käsittelijäänsä niin kovaa että iho rikkoontuu. Eläin saattaa jäädä pitämään hampaillaan kiinni kädestä. Kättä ei tällöin saa ravistaa, koska silloin hamsteri säikähtää ja tarraa tiukemmin kiinni. Kultahamsteri saattaa myös vahingoittua pudotessaan, jos se ravistetaan irti. On odotettava rauhallisesti, että kultahamsteri päästää otteensa.

Kultahamsterin hampaiden, turkin ja kynsien hoito

Kultahamsterin hampaat kasvavat jatkuvasti, joten se tarvitsee hampaita kuluttavaa ravintoa. Hampaat on tarkastettava säännöllisesti. On tarkkailtava, etteivät hampaat kasva liikaa, halkeile tai ettei niiden taakse tai väliin ole jäänyt ruokaa. Yleensä hammasongelmat liittyvät ylä- tai alaetuhampaiden katkeamisiin ja siitä johtuvaan toisen puolen ylikasvuun. Hampaiden liikakasvu voi pahimmillaan estää syömistä. Etu- ja poskihampaiden kunto on tarkistettava välittömästi, mikäli hamsterilla on syömisvaikeuksia tai se lakkaa jyrsimästä virikkeistä. On huomattava, että ylikasvaneet poskihampaat pystyy havaitsemaan vain eläinlääkäri.

Kaikilla hamstereilla on suuret poskipussit, joita ne käyttävät ruoan kuljettamiseen. Normaalisti hamsteri pystyy tyhjentämään poskipussinsa ongelmitta. Herkimmin poskipusseihin juuttuvat kostuessaan turpoava kuivamuona sekä ohuet ja sitkeät hedelmien kuoret. Tämän takia hamsterille

Asiakasohje versio 6: Kultahamsterin hoito 24.7.2020

ei tule antaa esim. kuorimatonta tomaattia. Jos poskipusseihin jää ruokaa tai kuiviketta, voi seurauksena olla suutulehdus, joka vaatii eläinlääkärin hoitoa.

Hamsterin kynnet tulee tarkastaa säännöllisesti. Kultahamsterin kynnet yleensä kuluvat tasaisesti ilman hoitotoimenpiteitä, mutta ne tulee tarvittaessa lyhentää.

Kultahamsteri huolehtii itse turkkinsa puhtaudesta. Hamsteria ei saa pestä vedellä. Jos eläin pääsee vahingossa kastumaan, se tulee kuivata, mieluiten lämpölampun alla. Likaantuneet alueet - esimerkiksi takapuoli ja vatsa ripulin yhteydessä - pyritään puhdistamaan pyyhkimällä kostealla.

Pitkäkarvaisten kultahamstereiden turkkia voidaan joutua selvittämään joko sormin tai harjan avulla. Pitkäkarvaisilla hamstereilla on suositeltavaa käyttää kuivikkeena lehtipuuhaketta, koska se ei takerru turkkiin, toisin kuin esim. kutterinpuru.

Terveys

Kultahamsterin vointi tulee tarkistaa päivittäin. Kultahamsteri pyrkii salaamaan sairautensa, joten jos hamsteri vaikuttaa apaattiselta tai ei syö tai liiku normaalisti, se on vietävä välittömästi pieneläimiin erikoistuneelle eläinlääkärille. Hätätilanteiden varalta eläinlääkärin yhteystiedot tulee selvittää jo eläimen hankkimisen yhteydessä.